

## **Zaštita životne sredine**

Najviše rukovodstvo Kompanije je uspostavilo, primjenjuje i održava politiku kvaliteta i zaštite životne sredine koje:

- a) odgovaraju svrsi i kontekstu Kompanije, podržavaju strateško usmjerenje i uključuju prirodu, obim i uticaj njenih aktivnosti i usluga na životnu sredinu;
- b) pružaju okvir za postavljanje ciljeva kvaliteta i ciljeva životne sredine;
- c) uključuju posvećenost zaštiti životne sredine, uključujući prevenciju zagađenja i druge specifične oblike posvećenosti koje su relevantne za kontekst organizacije;
- d) uključuju posvećenost zadovoljavanju primjenljivih zahtjeva, odnosno posvećenost ispunjavanju svojih obaveza za usklađenost;
- e) uključuju posvećenost stalnom poboljšavanju QMS i EMS.

Integrисани sistem menadžmenta (IMS) u Kompaniji obuhvata sistem menadžmenta kvalitetom (QMS) definisan standardom ISO 9001:2015 i sistem menadžmenta životnom sredinom (EMS) definisan standardom ISO 14001:2015.

Kompanija redovno izvršava vrednovanje procesa i vrši potrebne izmjene radi obezbjeđenja da procesi ostvaruju predviđene rezultate u domenu zaštite životne sredine.

U okviru definisanog predmeta i područja primjene EMS, Kompanija je odredila aspekte životne sredine svojih aktivnosti i lučkih usluga, kojima može da upravlja i one na koje može da utiče

Svjesni činjenice značaja životne sredine za Kotor i čitavu Boku kotorsku, uprava Luke Kotor zaštitu životne sredine tretira sa najvećim prioritetom. Luka Kotor je do sada racionalno koristila prirodne resurse koji su joj na raspolaganju i preduzimala sve mjere za primjenu propisa i zakonskih regulativa koje se odnose na zaštitu životne sredine.

Politika kompanije je prvenstveno usmjerena na sprečavanju opasnosti (preventivno djelovanje) poštujući donijete konvencije i direktive za ovu oblast. Kao društveno odgovoran subjekt Luka Kotor permanentno radi na umanjivanju posljedica od eventualnog zagađenja mora, prvenstveno na način što podstiče rad na unapređenju mjera po pitanju: unapređivanja sredstava i opreme za čišćenje mora i obale, vođenju računa o osiguranju normalnih i sigurnosnih operacija brodova pogotovo u uslovima pogoršanog meteo stanja, unapređenja planova za slučaj zagađenja mora, permanentnom realizacijom obuka i treninga zaposlenih i uvođenja eko taksi u luci za brodove i jahte.

Uprava luke je opredjeljenja, da poštuje i usvaja principe zaštite životne sredine, a u cilju obezbjeđenja što većeg stepena sigurnosti i bezbjednosti, ekološke zaštite životne sredine, kao i što efikasnijeg rada u Luci Kotor, svim korisnicima lučkih usluga i onima koji se nađu na teritoriji i akvatorijumu Luke Kotor su u obavezi da poštuju preventivne mjere koje su ustanovljene od strane uprave luke shodno proceduri (LKO 30) "Pravila ponašanja, mjere ekološke prevencije u luci Kotor".

## **Nadzor i nadležnosti**

Nadležni organ državne uprave koji vrši inspekcijski nadzor plovila je „Inspekcija sigurnosti plovidbe“ kao Država-zastava (flag State) domaćih plovila i stranih plovnih objekata kao Država-luka (port State).

Zakonom o lukama ("Sl. list CG", br. 51/2008, 40/2011, 27/2013 i 18/2019) u skladu sa članom 26.

Zakona, organ uprave, odnosno pravno lice i koncesionar obezbjeđuju ispunjavanje uslova utvrđenih međunarodnim i domaćim propisima kojima se reguliše sprječavanje zagađivanja životne sredine s brodova, zaštita morske sredine i priobalnog područja i civilna odgovornost za štetu izazvana zagađenjem. Prema Uredbi o održavanju reda u lukama, Lučka kapetanija je ovlašćena da kontroliše

Ilučka postrojenja, uređaje i opremu koji mogu ugroziti ljudske živote, plovidbu ili zagaditi obalu i vodu, a Korisnik luke je dužan da čisti vodene površine i morsku obalu u luci i sidrištima od zauljanih i drugih materija.

### **Praćenje dostizanja opštih i posebnih ciljeva radi ostvarivanja stalnih poboljšanja u zaštiti životne sredine, predočeno je korisnicima lučkih usluga kroz Lko 30 - „Pravila ponašanja i mjere ekološke prevencije u Luci Kotor**

U luci je zabranjeno ispušтati i odlagati u more i na obalu čvrst i tečni otpad, ulje i zauljene vode i ostatke tereta sa broda, kao i sve druge materije koje zagađuju životnu sredinu, osim na mjestima gdje postoje postrojenja, oprema i uređaji za prihvat i rukovanje ovim materijama. To dalje znači da je zabranjeno zagađivati more, opasnim ili štetnim materijama sa plovnih objekata i drugih transportnih sredstava, zagađivati vazduh ispuštanjem prašine, dima ili gasova iznad dozvoljenih količina utvrđenih posebnim propisima.

#### **Otpad**

Luka Kotor selektivno sakuplja otpad sa brodova, jahti i ostalih plovnih objekata, kao i otpad koji nastaje na prostoru same luke, privremeno skladištiti na lokacijama njegovog nastanka, do momenta predaje ovlašćenom operateru koji posjeduje sva potrebna Rješenja izdata od strane „Agencije za zaštitu životne sredine Crne Gore“ za organizovano prikupljanje, transport, privremeno skladištenje i konačno zbrinjavanje (izvoz ili prerada) opasnog i neopasnog otpada.

#### **ISO 14001 i 9001**

„Luka Kotor“ AD Kotor posluje u skladu sa međunarodno priznatim ISO standardima, posjeduje sertifikat ISO 9001 (Sistem menadžmenta kvalitetom) i 14001 (Sistem menadžmenta zaštitom životne sredine) koji nam nalažu da sprovodimo procedure i postupke dobijene ovim sertifikatima. Kompanija implementira alate sistema kvaliteta menadžmenta prema zahtjevima ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015 koji se realizuje se kroz zaštitu životne sredine. Ovo podrazumijeva preventivno djelovanje u cilju sprečavanja akcidenata na akvatorijumu luke, eliminisanje i smanjivanje štete u slučaju povrede procedura zaštite životne sredine, poštovanje "Pravila ponašanja" i sprovođenje mjera protiv zagađenja. Sertifikaciju vrši renomirana međunarodna sertifikaciona kuća „Bureau Veritas“ Ltd.

#### **Procedure**

Kompanija je kroz sertifikovane procedure uspostavila, primjenjuje, održava i stalno poboljšava sistem menadžmenta kvalitetom (QMS) u skladu sa zahtjevima standarda ISO 9001 i sistem menadžmenta životnom sredinom (EMS) u skladu sa zahtjevima standarda ISO 14001, uključujući i potrebne procese i njihova međusobna djelovanja.

Kako bi se osiguralo poštovanje propisa, pravila ponašanja i mjere ekološke prevencije, a u cilju obezbjeđivanja što većeg stepena bezbjenosti i sigurnosti kao i efikasnijeg rada kompanije Luka Kotor A.D. svi korisnici lučkih usluga i oni koje se nalaze u akvatorijumu luke Kotor su u obavezi da poštuju mjere koje su uspostavljene od strane Lučkih vlasti i naše kompanije. Kapetan broda se upoznaje sa „Pravilima ponašanja i ekološke prevencije“ i tako što potpisuje ovu potvrdu koja je dokaz da je upoznat sa važećim procedurama, ovaj obrazac je dostupan na sajtu Luke Kotor.

#### **Monitoring i reagovanje u slučaju incidenta**

Uprava pomorske sigurnost i upravljanja lukama vodi brigu o eventualnim ekološkim incidentima u akvatorijumu, a monitoringom životne sredine se bavi Agencija za zaštitu životne sredine CG, koja preko

svojih pod izvođača (Centar za Ekotoksikološka istraživanja, Institut za Biologiju mora itd.) vrši potrebna mjerena kako bi ustanovili zagađenost i stanje našeg okruženja.

Sva Plovila koja uplovljavaju u luku Kotor su dužna da poštuju „Pravila ponašanja, mjere ekološke prevencije u luci Kotor (LKO 30)“ na engleskom „Rules of conduct and ecological prevention in Port of Kotor (LKO 31)“.

Kada se radi o procedurama i obrascima u pitanju su dolje navedene:

- Lkp 13. Koriscenje i skladistenje opasnih materija;
- Lkp 25. Održavanje i kontrola čistoće;
- Lkp 26. Praćenje i mjerjenje učinka zaštite životne sredine;
- Lkp 27. Preventivne i interventne mjere zaštite akvatorijuma;
- Lkp 28. Pripravnost za reagovanje u vanrednim situacijama i odgovor na njih;
- Lko.117 (P.28)/01 Plan reagovanja u vanrednim situacijama i odgovor na njih.